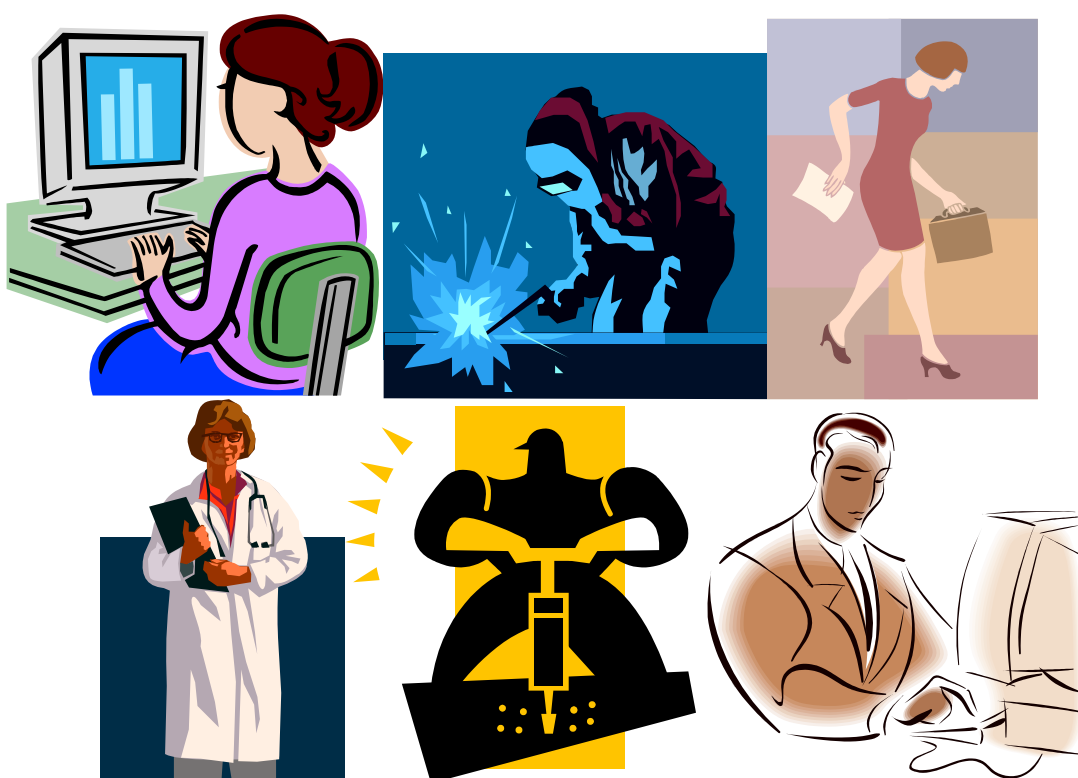

POWIATOWY URZĄD PRACY W GDYNI

**MONITORING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W GDYNI W I PÓŁROCZU 2014**

Październik 2014

SPIS TREŚCI

WSTĘP.....	3
I. ANALIZA BEZROBOTNYCH MIESZKANCÓW GDYNI WG ZAWODÓW.....	4
II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW.....	15
III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH.....	18
WNIOSKI.....	34

WSTĘP

Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni opracował „Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Gdyni w I półroczu 2014 r.” Sporządzenie ww. monitoringu jest jednym z zadań samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy i wynika z art. 9 ust. 1 pkt. 9 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.).

Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni realizując zadania z zakresu polityki rynku pracy prowadzi stały monitoring zawodów deficytowych, zrównoważonych i nadwyżkowych. Monitoring ten jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk i zmian zachodzących na rynku pracy, pomaga formułować oceny, wnioski oraz ostrzeżenia dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia osób bezrobotnych. Sporządzone w ramach monitoringu rankingi zawodów deficytowych i nadwyżkowych są istotne dla edukacji i potrzeb szkoleniowych. Źródłem informacji niezbędnych do prowadzenia monitoringu jest zbiór zawodów i specjalności osób zarejestrowanych jako bezrobotne oraz zaewidencjonowanych ofert pracy.

Opracowany raport sporządzony został w oparciu o dane ze sprawozdania MPIPS-01. Raport ma charakter diagnostyczny, a przedstawiony w nim materiał zawiera m.in. analizę bezrobocia według zawodów oraz według działalności ostatniego miejsca pracy, analizę ofert pracy według zawodów oraz według rodzaju działalności prowadzonej przez pracodawcę zgłaszającego ofertę pracy, analizę zawodów deficytowych i nadwyżkowych powstałych w oparciu o interpretację wskaźników intensywności nadwyżki/deficytu dla zawodów, dla których zgłoszono w I półroczu 2014 roku najwięcej ofert pracy.

W monitoringu zanalizowano duże grupy zawodów (kod dwucyfrowy), elementarne grupy zawodów (kod czterocyfrowy) oraz poszczególne zawody i specjalności (kod sześciocyfrowy).

Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Gdyni służy do określenia działań, mających na celu zwiększenie stabilności lokalnego rynku pracy i usprawnienie jego funkcjonowania. Wiedza na temat zachodzących zmian ułatwia podejmowanie odpowiednich decyzji przez instytucje rynku pracy, pracodawców, ośrodki szkoleniowe i edukacyjne oraz bezrobotnych. Informacje o zawodach nadwyżkowych i deficytowych pozwalają pracodawcom dostosować wymagania wobec kandydatów do pracy, bezrobotnym - kwalifikacje, a wszelkim instytucjom, które związane są z nauczaniem - kierunki kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy.

I. Analiza bezrobotnych wg zawodów w Gdyni.

Stan w końcu I półrocza 2014 roku.

Poniższa analiza przedstawia stan bezrobocia na koniec I półrocza 2014 roku w Gdyni, na podstawie **41** dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy), **341** elementarnych grup zawodowych (kod 4-cyfrowy) oraz **901** zawodów, ujętych w klasyfikacji zawodów. Na koniec I - półrocza 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni łącznie zarejestrowanych było **6344** mieszkańców Gdyni, w tym **3653** kobiety (ok. 58 % wszystkich bezrobotnych). W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, liczba ta zmalała o **430** osób (w I półroczu 2013 r. zarejestrowanych było **6774** mieszkańców Gdyni). Oznacza to, że sytuacja na rynku pracy nieznacznie, ale polepszyła się.

Wśród osób bezrobotnych znajdowało się **5757** osób posiadających przygotowanie zawodowe oraz **587** osób bez zawodu. Liczba osób bez zawodu w stosunku do I półrocza 2013 roku wzrosła zaledwie o **20** osób. Natomiast spadek nastąpił w grupie osób bezrobotnych, posiadających przygotowanie zawodowe. W I półroczu 2013 r. zarejestrowanych było **6207** osób posiadających przygotowanie zawodowe, natomiast w I półroczu 2014 r. - **5757** osób (450 bezrobotnych mniej). Warto zaznaczyć, że mimo zmniejszenia się liczby osób rejestrujących się jako bezrobotne z przygotowaniem zawodowym, stanowiły one w I półroczu 2014 roku zdecydowaną większość w rejestrze Urzędu.

Bezrobotni Gdynianie najczęściej reprezentowali takie profesje jak:

- Sprzedawca – 613 (9,66 %),
- Inny zawód lub brak zawodu – 587 (9,25%),
- Technik prac biurowych – 161 (2,54%),
- Sprzątaczką biurową – 116 (1,83%),
- Ślusarz – 102 (1,60%),
- Robotnik gospodarczy – 92 (1,45%),
- Ekonomista – 90 (1,42%),
- Kucharz – 89 (1,40%),
- Specjalista do spraw marketingu i handlu – 84 (1,32%),
- Technik ekonomista 84 – (1,32%),
- Magazynier – 81 (1,28%),
- Robotnik budowlany – 75 (1,18%),

- Księgowy – 68 (1,07%),
- Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 65 (1,02%),
- Właściciel małego sklepu – 65 (1,02%).

Na podstawie powyższych danych możemy stwierdzić, że struktura zawodowa zarejestrowanych bezrobotnych jest bardzo zróżnicowana. W czołówce znalazły się zawody wymagające konkretnych kwalifikacji zawodowych, ale również i takie, które tych kwalifikacji nie wymagają. Na **901** omawianych zawodów, w **118** nie odnotowano rejestrujących się bezrobotnych. W porównaniu z I półroczem 2013 roku, w czołówce rankingu w I półroczu 2014 roku pojawiły się nowe zawody – właściciel małego sklepu, który zajął miejsce technika handlowca.

Wiele zawodów plasujących się na czołowych miejscach powyższego rankingu związanych jest z handlem. Na pierwszym miejscu, podobnie jak w I półroczu 2013 roku znalazł się – sprzedawca. Przyczyn takiego stanu rzeczy było kilka. Jedną z nich z pewnością była znaczna rotacja charakterystyczna dla zawodów niewymagających wysokich, specjalistycznych uprawnień czy umiejętności, związana m.in. z niskimi wynagrodzeniami i nieatrakcyjnymi warunkami pracy, najczęściej wymagającej dyspozycyjności ze względu na zmianowość, jak i dostosowanie się do 7-dniowego tygodnia pracy. Drugą przyczyną mogło być coraz częstsze zastępowanie stałych pracowników dużych centrów handlowych pracownikami przysyłanymi z agencji pracy tymczasowej, a także zwolnienia sprzedawców małych osiedlowych sklepów (nie wytrzymujących konkurencji z dużymi hipermarketami).

Odnosząc się nie tylko do zawodu sprzedawcy, ale do wielu innych profesji – obserwowane na rynku pracy zwolnienia pracowników wiążą się również z procesami wymiany kadry i poszukiwania przez pracodawców, pracowników z większymi umiejętnościami. Przykładem może tu być pracownik biurowy, który w dzisiejszych czasach oprócz biegłej obsługi komputera i urządzeń biurowych powinien znać co najmniej jeden język obcy i posiadać dodatkowe kwalifikacje typu - prawo jazdy kat. B. Ponadto w przypadku zawodu technik prac biurowych oraz technik ekonomista sytuacja jest niekorzystna ponieważ rynek pracy jest już nasycony osobami o takim profilu wykształcenia. Mimo to szkoły policealne oraz uczelnie wyższe w Trójmieście, co roku wypuszczają na rynek pracy kolejne osoby posiadające wykształcenie ekonomiczne lub inne humanistyczne, po uzyskaniu którego, absolwenci poszukują pracy biurowej. Natomiast w gałęziach gospodarki takich jak: administracja, edukacja, czy służba zdrowia, w których dominują głównie kobiety, poziom zatrudnienia nie zwiększył się. Konsekwencją czego jest wzrost

bezrobocia wśród kobiet, gdyż rynek pracy zasiły zarówno absolwentki ww. typów szkół, jak i kobiety z różnych przyczyn tracące pracę lub rozpoczynające poszukiwanie jej, po niekiedy wieloletnim okresie wychowywania dzieci i zajmowania się domem.

Duża liczba osób bezrobotnych w zawodzie sprzątaczk biurowej i robotnika gospodarczego związana może być z ograniczaniem liczby pracowników w firmach świadczących usługi sprzątające (z powodu wysokich kosztów pracy i konieczności bycia konkurencyjnym wśród innych firm tego typu, ubiegających się o zlecenia), a także z nadmiarem osób poszukujących pracy o tym charakterze. Dzieje się tak, ponieważ zawody te wykonują głównie osoby z niskimi kwalifikacjami, takie których kwalifikacje uległy przedawnieniu oraz takie, które nie mogą znaleźć pracy w swoim zawodzie, musząc zarabiać pieniądze. Takimi ofertami pracy zainteresowane są często osoby, które posiadają długą przerwę w zatrudnieniu, spowodowaną opieką nad dziećmi, czy chorobą. Wielu osobom mimo wysokich kwalifikacji i doświadczenia zawodowego brakuje pewności siebie i decydują się często na podjęcie pracy poniżej własnych kwalifikacji. Podobnie jak w I półroczu 2013 roku, w czołówce rankingu w roku 2014 znalazł się również zawód – ślusarz. Jest to jeden z zawodów, który zdecydowanie można uznać za sztandarowy przykład dezaktualizujących się kwalifikacji zawodowych. Zarejestrowani w gdyńskim Urzędzie ślusarze to w dużym procencie osoby powyżej 50 roku życia, od wielu lat nie pracujące, nie podnoszące swoich kwalifikacji zawodowych, nie znające nowych technologii, jednocześnie posiadające długoletni staż pracy wpływający na ich roszczenia w stosunku do proponowanych warunków pracy. Dodatkową przeszkodą w uzyskaniu pracy przez te osoby jest zwykle stan zdrowia nie pozwalający im na pracę w dotychczasowym zawodzie. Zaznaczyć należy, że w dużych przedsiębiorstwach nie ma już wysokiego zapotrzebowania na pracowników w tym zawodzie z powodu zmiany urządzeń i technologii produkcji. Na rynku funkcjonuje coraz mniej małych firm świadczących usługi ślusarskie, gdzie produkcja jest droższa. Firmy te nie radzą sobie z ogromną konkurencją dużych przedsiębiorstw – produkujących taśmowo. Nie zawsze głównym czynnikiem zakupu jest jakość, większość klientów obecnie bierze pod uwagę na cenę.

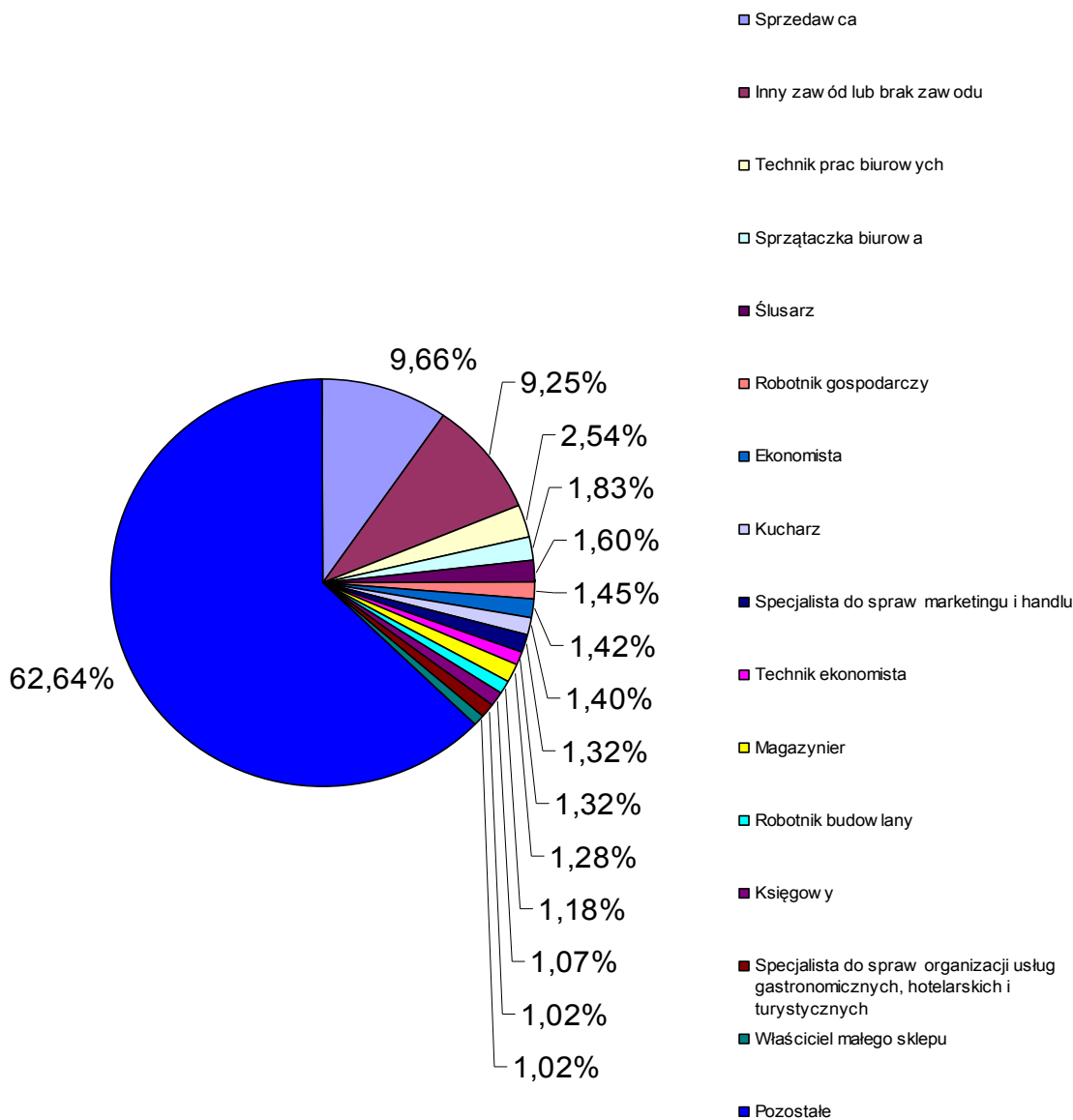
W przypadku księgowej powodem występowania tego zawodu w czołówce rankingu mogła być zła sytuacja finansowa wielu przedsiębiorstw lub konieczność likwidacji stanowisk księgowych. Trzeba wziąć pod uwagę również fakt, że w dzisiejszych czasach firmy coraz częściej powierzają prowadzenie spraw księgowych biur rachunkowym. Praca w charakterze księgowej wiąże się zazwyczaj z wysokim wynagrodzeniem, stąd w ramach oszczędności wysokie koszty utrzymania pracownika zastępuje się np. powierzeniem usług księgowych firmie zewnętrznej.

Warto wspomnieć, że na lokalnym rynku znajduje się kilka dużych firm poszukujących osób legitymujących się takim wykształceniem i znajomością, co najmniej dwóch języków obcych,. Chodzi tu o duże korporacyjne firmy zajmujące się obsługą finansowo – księgową. Barierą w znalezieniu pracy w tym przypadku jest słaba znajomość lub brak znajomości języków obcych u ewentualnych kandydatów.

Poniższy wykres przedstawia zawody mieszkańców Gdyni rejestrujących się w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni jako bezrobotni.

Struktura bezrobotnych wg zawodów w powiecie m. Gdynia

Stan w końcu I półrocza 2014 roku.

Analiza bezrobotnych mieszkańców Gdyni w I półroczu 2014 roku według dużych i elementarnych grup zawodów.

Analizując strukturę osób bezrobotnych na podstawie dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy) ustalono, iż na koniec I półroczu 2014 roku na pierwszych miejscach znaleźli się:

- Sprzedawcy i pokrewni - 16,1%,
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 7,9%,
- Pracownicy usług osobistych – 6,6%,
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 6,1%,
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni - 6,0%,
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 4,9%,
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 4,9%,
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 4,4%,
- Sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni – 3,5%,
- Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 3,5%.

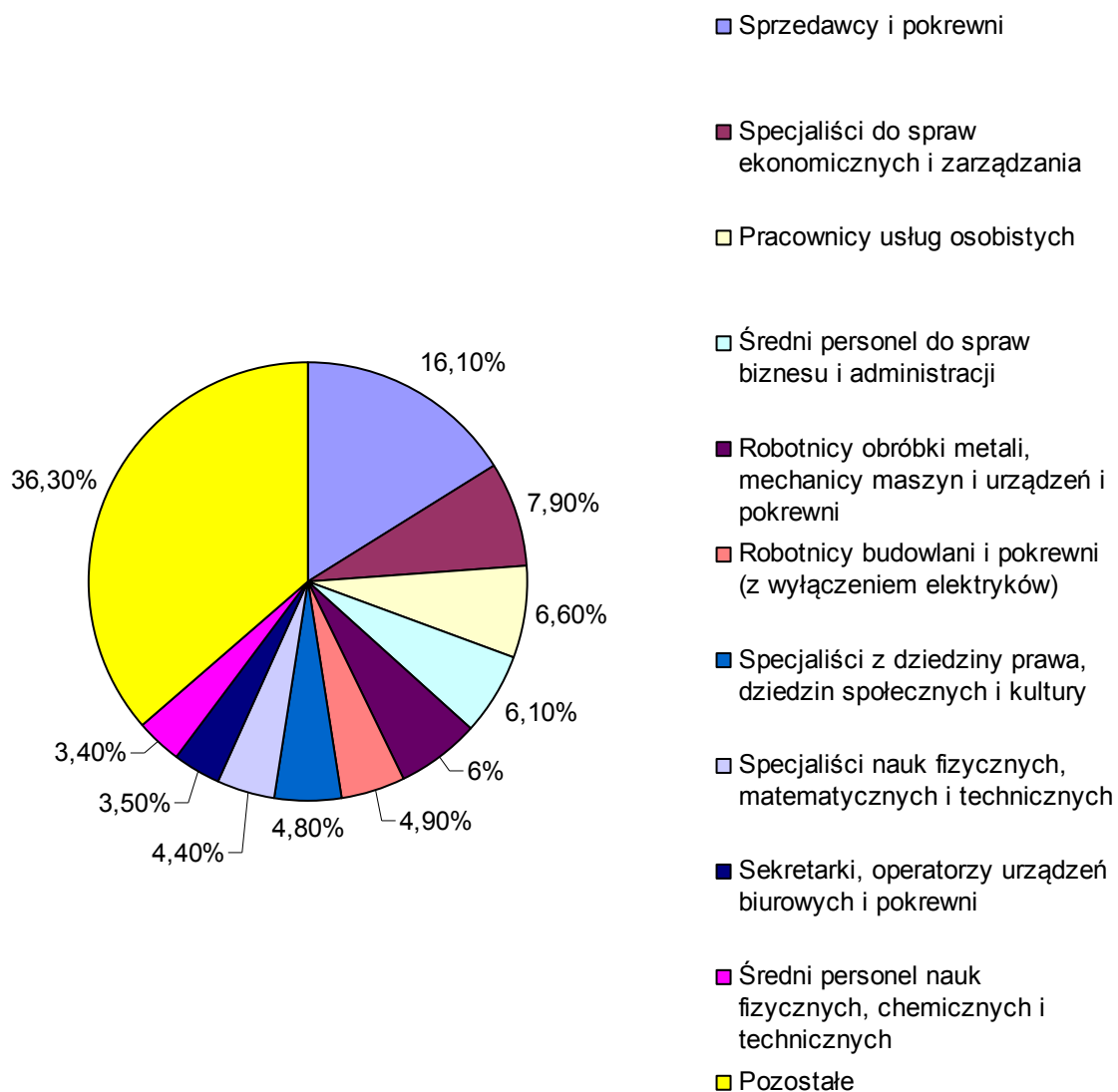
Porównując z analogicznym okresem roku 2013 można stwierdzić, iż ranking czołowych grup zawodowych nie uległ większym zmianom. Na pierwszym miejscu pozostał - sprzedawca, a na drugim miejscu pozostała grupa – specjalistów do spraw ekonomicznych i zarządzania. W rankingu nie pojawił się żaden nowy zawód. W pięciu grupach zawodów, wartości procentowe są mniejsze. Pozostałe duże grupy zawodów wzrosły. W grupach z niewielkim spadkiem znalazła się część osób posiadających zawody budowlane, które w związku z trudnościami w znalezieniu pracy stały się osobami bezrobotnymi. Zdaniem lokalnych pracodawców przyczyną takiej sytuacji na rynku pracy często są problemy alkoholowe pracowników lub kradzieże. Sami pracodawcy nie pozostają jednak bez winy, ponieważ oferują bardzo niskie wynagrodzenie w zamian za wiele godzin ciężkiej pracy fizycznej.

W przypadku absolwentów pozostałych grup zawodowych znaczącą przyczyną trudności w znalezieniu pracy był częsty brak doświadczenia zawodowego. Warto tu wspomnieć o grupie zawodowej - specjalistów nauk fizycznych, matematycznych i technicznych, których niejednokrotnie przeszkodą w uzyskaniu pracy wydają się być ich wysokie aspiracje płacowe. Szczególnie dziwić może taka postawa i podejście do kwestii podejmowania pracy przez absolwentów. Osoby szukające pracy często nie mają wiedzy na temat realiów rynkowych. Warto zwrócić uwagę, że w powyższym rankingu znajdują się, aż trzy duże grupy zawodowe reprezentujące specjalistów. Wielu pracodawców przeprowadzając rekrutacje, oprócz kwalifikacji

typowo zawodowych bierze pod uwagę kompetencje ogólne kandydatów np. umiejętności pracy w zespole, komunikatywność, czy umiejętność organizacji pracy. Niestety wielu specjalistów nie spełnia tych, tak ważnych dla prawidłowego funkcjonowania w życiu zawodowym, warunków.

Struktura bezrobotnych wg grup zawodów w powiecie m. Gdynia

Stan na koniec I półrocza 2014 roku

Analizując strukturę osób bezrobotnych na podstawie elementarnych grup zawodowych (na poziomie kodu 4 –cyfrowego), nie odnotowano osób rejestrujących się w przypadku 25 grup. Do najliczniejszych grup zaliczyć można było na koniec I półrocza 2014 roku takie grupy jak:

- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 13,3%,
- Pracownicy obsługi biurowej – 3,0%,

- Specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 2,9%,
- Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i pokrewne - 2,7%,
- Kucharze – 2%.

Pierwsza grupa zawodów utrzymuje się w czołówce od 2012 r. Pozostałe zawody zajmują to samo miejsce w rankingu, które zajmowały w analogicznym okresie roku poprzedniego. Niewiele, bo o 0,1 punktu procentowego wzrosła wartość w grupach: pracownicy obsługi biurowej oraz specjaliści do spraw administracji i rozwoju. W żadnej z pozostałych grup nie odnotowano spadku. Wysokie wartości przede wszystkim w obrębie grupy - sprzedawców sklepowych, potwierdzają wcześniej wskazane zjawiska zachodzące na lokalnym rynku pracy. Obserwacja i monitorowanie lokalnego rynku sugeruje, iż znaczącym czynnikiem powodującym taką sytuację może być fakt zbyt niskiego poziomu nauczania zawodu w szkołach zawodowych.

Odnosząc się do wysokiej pozycji grupy zawodowej kucharze w rankingu grup zawodów najliczniej reprezentowanych wśród osób bezrobotnych na koniec I półrocza 2014r. warto zauważyć, że choć pracodawcy sektora gastronomicznego składający oferty w PUP Gdynia wyrażali zadowolenie z funkcjonowania swoich lokali gastronomicznych oraz uznali, że najkorzystniejsze w ich branży są długie weekendy, okres wakacji i święta, to niestety, wielu z nich podkreślało, że mimo „dużego ruchu” w lokalach w ww. okresach, mieli problem z zatrudnieniem kucharza, czy pomocy kuchennej. Za okres szczególnie dużych braków kadrowych uznać należy wakacje, kiedy to pracownicy z lokalnego rynku decydują się na rezygnację z dotychczasowej pracy, na rzecz tymczasowej pracy w nadmorskich kurortach, np. Helu, Jastarni itp. Kucharze podejmując taką decyzję liczą na dużo większe wynagrodzenie w krótszym okresie czasu. Właściciele gdyńskich lokali gastronomicznych z uwagi na trudności w rekrutacji kucharzy z lokalnego rynku pracy niejednokrotnie decydowali się na zatrudnianie obcokrajowców. Największym zainteresowaniem cieszyli się kucharze z umiejętnościami w zakresie kuchni chińskiej i tajskiej. Z kolei zarejestrowani w gdyńskim Urzędzie kucharze narzekają na oferowanie przez właścicieli lokali niskich wynagrodzeń, nieadekwatnych do trudu włożonego w wykonywanie obowiązków kucharza. Niekiedy sygnalizują także nieuczciwe praktyki przejawiające się nie wypłacaniem lub zaleganiem z wypłatami wynagrodzeń za pracę. Bezrobotni kucharze rezygnują też z podjęcia współpracy z pracodawcami oferującymi złe warunki pracy np. w zakresie pomieszczeń niedostosowanych do obowiązujących standardów, słabych jakościowo produktów stosowanych do produkcji potraw oraz sprzętu, na którym „szef karze pracować”. Z

kolei pracodawcy żalą się na nielojalność i nałogi swoich pracowników. Wielu pracodawców wspominało o kradzieżach oraz problemach alkoholowych swojej załogi, które często dezorganizują pracę, odbijając się na zyskach firmy.

Na gdyńskim rynku znajduje się również wiele renomowanych restauracji, w których do pracy szuka się głównie „kucharzy z pasją”, tj. artystów – kucharzy o wyjątkowej osobowości, traktujących gotowanie jako sztukę. Restauratorzy zainteresowani są współpracą z osobami dyspozycyjnymi, z uwagi na 12 godzinną pracę, nawet w dni świąteczne, które dla innych zawodów są wolne od pracy. Wielu lokalnych restauratorów twierdzi, że jeżeli restauracja otwierana jest od godziny 10.00, to kucharz powinien stawić się dużo wcześniej, aby klient otrzymał szybko zamówienie. Pracodawcy najczęściej szukają kucharzy z pewnym stażem pracy. Wielu restauratorów uważa, że podstawy zdobyte w szkole są bardzo ważne, natomiast mała liczba zajęć praktycznych jest dużym minusem i stanowi przeszkodę ograniczającą możliwość podjęcia pracy przez kucharzy bez doświadczenia. Dowodem na to są dane własne tut. Urzędu, które wskazują, że wśród zarejestrowanych kucharzy najliczniejszą grupę stanowią osoby młode – głównie absolwenci szkół gastronomicznych.

Napływ bezrobotnych według zawodów w Gdyni w I półroczu 2014 roku.

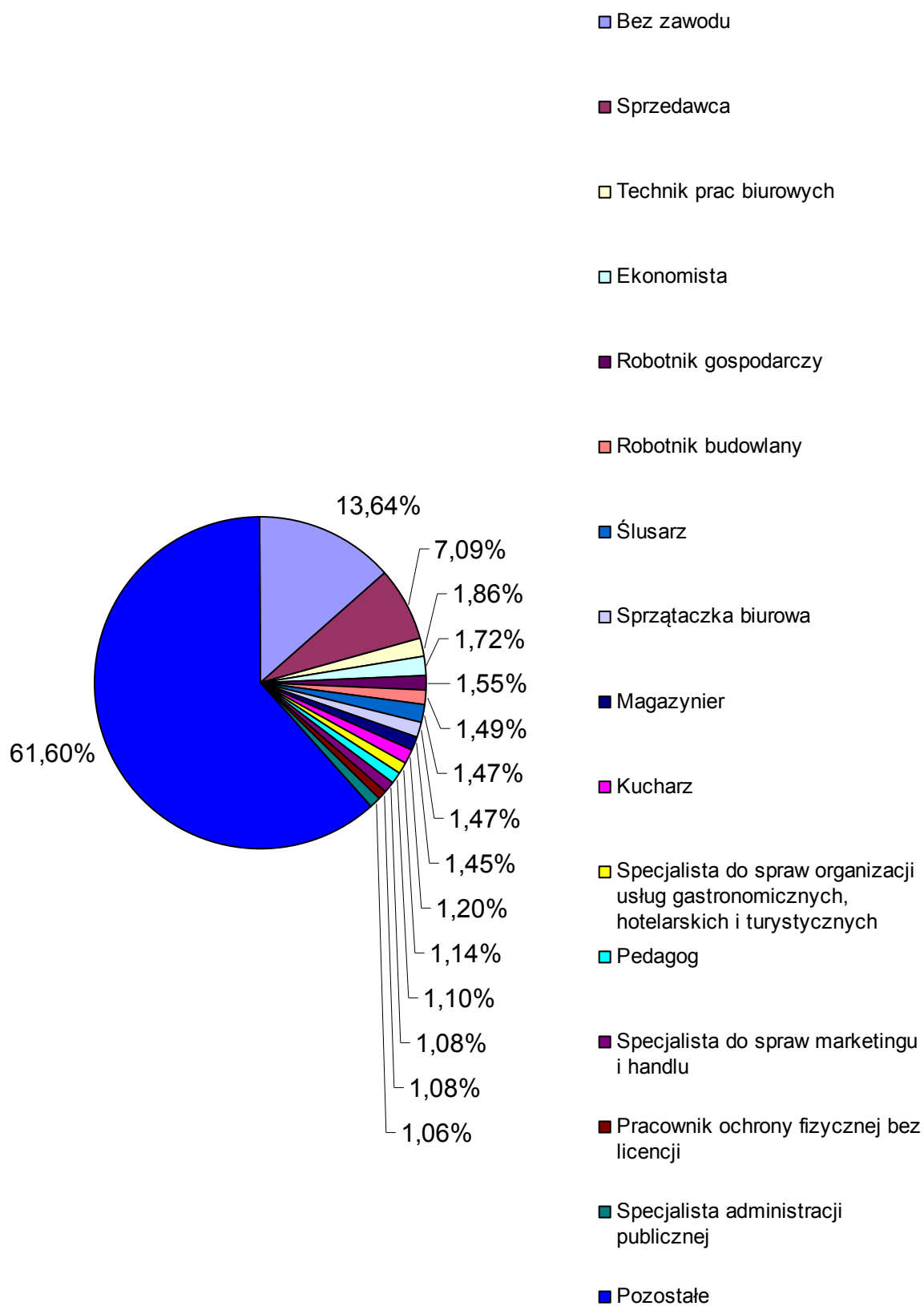
W I półroczu 2014 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni zarejestrowało się **5102** mieszkańców Gdyni (w tym **2528** kobiet), tj. o **701** osób mniej niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że sytuacja na rynku pracy nie jest wprawdzie bardzo dobra, ale zdecydowanie poprawiła się w porównaniu do roku poprzedniego.

Wśród rejestrujących się osób bezrobotnych znajdowało się **4406** osób posiadających przygotowanie zawodowe (w tym 2528 kobiet) oraz **696** osób bez zawodu (w tym 292 kobiety). Liczba osób bez zawodu, w stosunku do I półrocza 2013 roku utrzymuje się na bardzo podobnym poziomie. Na podstawie przedstawionych danych możemy stwierdzić, że obecnie coraz powszechniejszym jest dążenie do zdobywania jak najwyższych kwalifikacji zawodowych. Liczba osób bezrobotnych posiadających przygotowanie zawodowe w porównaniu z I półroczem 2013 roku zmniejszyła się o **692** osoby. Oznacza to, że sytuacja na rynku zmienia się i osoby posiadające kwalifikacje zawodowe lub doświadczenie zawodowe miały w I półroczu 2014 roku większe szanse na podjęcie pracy niż osoby bez zawodu.

Struktura zawodowa osób bezrobotnych rejestrujących się w trakcie I półrocza 2014 roku wyglądała następująco:

- Inny zawód lub bez zawodu - 696 osób (13,64%),
- Sprzedawca - 362 osób (7,09%),
- Technik prac biurowych - 95 osoby (1,86%),
- Ekonomista - 88 osoby (1,72%),
- Robotnik gospodarczy - 79 osoby (1,55%),
- Robotnik budowlany - 78 osób (1,53%),
- Ślusarz - 76 osób (1,49%),
- Sprzątaczką biurową - 75 osób (1,47%),
- Magazynier - 74 osoby (1,45%),
- Kucharz - 61 osób (1,20%),
- Specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych - 58 osoby (1,14%),
- Pedagog - 56 osoby (1,10%),
- Specjalista do spraw marketingu i handlu - 55 osób (1,08%),
- Pracownik ochrony fizycznej bez licencji - 55 osoby (1,08%),
- Specjalista administracji publicznej - 54 osób (1,06%).

**Struktura napływu bezrobotnych wg zawodów w powiecie m . Gdynia
Stan w I półroczu 2014
roku.**

Na podstawie powyższych danych widać, że wśród osób rejestrujących się w gdyńskim Urzędzie najwięcej było osób bez zawodu. Wysokie, drugie miejsce zajmowali sprzedawcy, których napływ i odpływ przebiegał, podobnie jak w innych latach, wyjątkowo dynamicznie. „Walki o przetrwanie” na rynku nie wytrzymują niewielkie, osiedlowe sklepy. Wiele z nich kończy swoją działalność lub zmniejsza zatrudnienie. Również w czołówce znalazły się, podobnie jak w analogicznym okresie roku poprzedniego, takie zawody jak: technik prac biurowych, magazynier, ślusarz, ekonomista, robotnik budowlany, sprzątaczką biurową, robotnik gospodarczy, kucharz, pedagog.

W I półroczu 2013 r. w zawodzie robotnik budowlany zarejestrowało się 89 osób. Natomiast w I półroczu 2014 r. liczba ta spadła do 11 osób, co może oznaczać poprawę sytuacji osób w tym zawodzie na lokalnym rynku pracy. Źródłem takiego stanu jest wyraźny wzrost ilości różnego rodzaju trójmiejskich inwestycji budowlanych niż jeszcze dwa lata temu. Warto zaznaczyć, że pracodawcy poszukujący robotników budowlanych za pośrednictwem gdyńskiego urzędu niejednokrotnie informowali o trudnościach w znalezieniu solidnego pracownika bez nałogów. Wspominali o porzuceniu pracy w kraju z powodu zagranicznych propozycji, oferujących wyższe stawki. Z kolei poszukujący pracy w tym zawodzie narzekają na zbyt niskie stawki i niewypłacalność pracodawców „na czas”, co powoduje, iż zmuszeni są do pozostawienia swoich rodzin w kraju i wyjazdów do pracy za granicę.

Obserwując różnorodność zawodów występujących w tym rankingu można stwierdzić, że niedawny kryzys gospodarczy odbił się na wielu sektorach gospodarki, a jego skutki mogą być odczuwalne jeszcze przez długi czas.

Analizując strukturę napływu osób bezrobotnych na podstawie dużych grup zawodowych ustalono, iż w I półroczu 2014 roku najwyższy wskaźnik procentowy osiągnęły takie grupy jak:

- Sprzedawcy i pokrewni – 13,50%,
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania – 8,49%,
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 7,03%,
- Pracownicy usług osobistych – 6,94%,
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury – 5,69%,
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 5,60%,
- Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych – 5,17%,
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 5,15%,
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 4,03%,

- Średni personel nauk fizycznych, chemicznych i technicznych – 3,47%.

Od 2012 r. na pierwszym miejscu w rankingu występuje grupa zawodów: sprzedawcy i pokrewni. Warto zaznaczyć, że powyższy ranking zawiera te same grupy zawodów, co w analogicznym okresie roku poprzedniego. Jedyne zmiany, jakie można zaobserwować, to spadek wartości wśród napływu bezrobotnych w grupie: sprzedawcy i pokrewni, robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków), średni personel do spraw biznesu i administracji. Natomiast wśród pozostałych grup zawodów wystąpił nieznaczny wzrost wartości.

Analizując strukturę napływu osób bezrobotnych na podstawie elementarnych grup zawodowych (4-cyfrowy kod) ustalono, iż w I półroczu 2014 roku najwyższy wskaźnik procentowy osiągnęły takie grupy jak:

- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) – 10,96%,
- Specjaliści do spraw administracji i rozwoju – 3,93%,
- Pracownicy obsługi biurowej – 2,27%,
- Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne - 2,25%,
- Kucharze – 2,06%.

II. Analiza ofert pracy wg zawodów w Gdyni w I półroczu 2014 roku.

W I półroczu 2014 roku gdyńscy pracodawcy złożyli w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni **2155** ofert pracy. Liczba ofert pracy w stosunku do I półroczu 2013 roku wzrosła o **274** oferty. Ofert pracy było zdecydowanie za mało, w stosunku do liczby osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni. Jednakże odnosząc się do lat poprzednich widać, iż sytuacja na gdyńskim rynku stopniowo się polepsza, na co wskazuje malejąca liczba osób bezrobotnych i rosnąca ilość składanych przez pracodawców ofert pracy.

Największy popyt na pracowników został odnotowany w takich zawodach jak:

- Robotnik gospodarczy – 168,
- Technik prac biurowych – 82,
- Sprzątaczk biurowa – 77,
- Opiekun osoby starszej – 70,
- Sprzedawca – 56,
- Spawacz metodą MAG – 55,
- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 54,

- Pielęgniarka – 53,
- Pracownik przygotowujący posiłki typu Fast Food – 46,
- Pracownik ochrony fizycznej bez licencji – 43,
- Kucharz – 41,
- Technik administracji – 38,
- Pracownik rozkładający towar na półkach – 37,
- Monter kadłubów okrętowych – 34,
- Sprzedawca w branży spożywczej – 33,
- Pomoc kuchenna – 31,
- Opiekun klienta – 30,
- Przedstawiciel handlowy – 30,
- Kierowca ciągnika siodłowego – 28,
- Księgowy – 26.

Jak pokazuje powyższy ranking na pierwszym miejscu uplasował się zawód robotnik gospodarczy - zawód, który nie wymaga szczególnych kwalifikacji zawodowych. Natomiast dopiero na czternastym miejscu znalazł się jeden z zawodów stoczniowych - monter kadłubów okrętowych. W I półroczu 2012 r. zgłoszono aż 320 ofert pracy dla monterów kadłubów okrętowych, zaś w I półroczu 2014 r. jedynie 34 oferty. Wynik ten z pewnością dowodzi zmian jakie zachodzą na lokalnym rynku. Podobnie przedstawia się sytuacja operatorów automatów spawalniczych. W I półroczu 2012 r. wpłynęło do tut. Urzędu 215 ofert na ww. stanowisko, natomiast w I połowie 2013 r. oraz w I połowie 2014 r. żaden z pracodawców nie złożył takiej oferty. Wprawdzie dosyć systematycznie zgłaszane są do gdyńskiego Urzędu oferty pracy na stanowisko spawacz metodą MAG. Przedstawione powyżej wachania w ilościach składanych do urzędów oferty pracy nie są dowodem na słabnące zapotrzebowanie na wykwalifikowane kadr z branży stoczniowej czy metalowej lecz na zmiany w sposobach pozyskiwania pracowników przez pracodawców. Ponieważ na lokalnym rynku już od dłuższego czasu brakuje określonych specjalistów lokalni pracodawcy poszukują ich poza granicami kraju. Coraz częściej w trójmiejskich firmach stoczniowych pracują obywatele Ukrainy, Rosji, czy Chin.

Zawód pracownik ochrony fizycznej bez licencji (w I półroczu 2011 roku był na pierwszym miejscu rankingu, w I półroczu 2012 roku znalazł się na odległym 14 miejscu, natomiast w I półroczu 2013 r. na drugim miejscu w rankingu składanych ofert pracy) w 2014 r. znajdował się w rankingu na miejscu 10.

Zmiany na rynku pracy zwykle najbardziej widoczne są właśnie w obrębie zgłaszanych ofert. To one bowiem stanowią trzon wiedzy o przyszłych tendencjach na rynku zatrudnienia, mówią o spadku, bądź o wzroście popularności konkretnego zawodu, a przede wszystkim, o tym, jakie zapotrzebowanie na pracowników wykazują obecnie i mogą wykazać w przyszłości pracodawcy.

Analizując strukturę zgłoszonych ofert pracy wg dużych grup zawodowych (kod 2-cyfrowy) zaobserwować można, iż najwięcej ofert pracy wpłynęło w obrębie takich grup jak:

- Pracownicy usług osobistych – 12,30%,
- Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni – 9,14%,
- Sprzedawcy i pokrewni - 8,45%,
- Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) – 8,03%,
- Średni personel do spraw biznesu i administracji – 7,15%,
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie – 5,75%,
- Kierowcy i operatorzy pojazdów – 5,10%.

Z powyższych danych wynika, że w porównaniu z analogicznym okresem roku 2013, w I półroczu 2014 r. spadek ilości ofert pracy nastąpił w grupie – robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni (w I połowie 2013 r. - 13,2%). Niewielki wzrost w grupie pracowników usług osobistych, bo o zaledwie 0,30% spowodował, że awansowali oni z drugiego miejsca, które zajmowali w analogicznym okresie roku poprzedniego. Robotnicy budowlani i pokrewni (z wyłączeniem elektryków) zajmują czwarte miejsce w rankingu, czyli o jedno wyżej porównując do I półrocza 2013 r. Widać ewidentnie, że do Urzędu Pracy w Gdyni oferty pracy w tej grupie zawodów złożyło zdecydowanie więcej pracodawców. Być może dlatego, że jak twierdzą podczas wizyt w PUP, napotykają na coraz większe problemy z pozyskaniem pracowników.

Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, iż oferty zgłaszane przez pracodawców do Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni były jedynie częścią ofert, które funkcjonowały na otwartym rynku pracy w I półroczu 2014 roku. Wynika to z tego, że wiele firm poszukując pracowników korzysta z różnorodnych sposobów rekrutacji. Przeprowadzając nabory kandydatów do pracy używają specjalnych systemów selekcji oraz narzędzi komunikacji, nierzadko ograniczając kontakt z potencjalnymi kandydatami do pracy do minimum, wyłącznie przez internet. A dzieje się tak dlatego, że obecnie bardzo często sposób aplikacji na stanowisko pracy staje się częścią procesu wstępnej oceny umiejętności kandydata.

Analizując strukturę zgłoszonych ofert pracy wg elementarnych (kod 4-cyfrowy) grup zawodowych zaobserwować można, iż najwięcej ofert pracy wpłynęło w obrębie takich grup jak:

- Gospodarze budynków – 7,80%,
- Sprzedawcy sklepowi (ekspedienci) - 5,90%,
- Pomoce i sprzątaczk biurowe, hotelowe i pokrewne – 4,73%,
- Pracownicy obsługi biurowej – 4,32%,
- Spawacze i pokrewni – 3,80%.

Warto tu zaznaczyć, że gospodarze budynków ze spadkiem o 1,6% znaleźli się, jak w analogicznym okresie roku poprzedniego na pierwszym miejscu tego rankingu. Natomiast spawacze i pokrewni ze spadkiem o 2,8% (w porównaniu do I półrocza 2013 r.) zajęli w I półroczu 2014 r. piąte miejsce w rankingu (w analogicznym okresie roku poprzedniego zajmowali miejsce drugie).

III. Analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Przeprowadzając analizę porównawczą średniej miesięcznej liczby ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców w I półroczu 2014 roku ze średnią miesięczną liczbą zarejestrowanych bezrobotnych, uzyskano listę zawodów deficytowych i nadwyżkowych.

Raport przeprowadzono w oparciu o **901** zawodów, w których w **61** przypadkach pojawiły się oferty pracy, a nie było zarejestrowanych osób bezrobotnych (wartość wskaźnika deficytu wynosiła MAX).

Brak zapotrzebowania na pracowników oraz brak poszukujących pracy dotyczył **157** zawodów. Były to głównie zawody wymagające wysokich kwalifikacji lub wąskiej specjalizacji zawodowej np. dyrektor techniczny, inżynier utrzymania ruchu, inspektor nadzoru budowlanego itd.

Do zawodów deficytowych należy zaliczyć wszystkie te zawody, dla których wskaźnik deficytu (stosunek średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w danym zawodzie) jest większy od 1,1. Poniższa tabela przedstawia te zawody, na które był największy popyt.

Zawody deficytowe w Gdyni w I półroczu 2014 roku.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1.	833202	Kierowca ciągnika siodłowego	28,0000
2.	941101	Pracownik przygotowujący posiłki typu fast food	23,0000
3.	753403	Tapicer meblowy	20,0000
4.	341202	Opiekun osoby starszej	14,0000
5.	721206	Spawacz metodą TIG	12,0000
6.	242225	Specjalista do spraw zamówień publicznych	11,0000
7.	933401	Pracownik rozkładający towar na półkach	9,2500
8.	325402	Technik masażysta	7,6667
9.	222101	Pielęgniarka	7,5714
10.	315214	Technik nawigator morski	6,6667
11.	753605	Obuwnik przemysłowy	6,0000
12.	711501	Cieśla	5,7500
13.	333105	Spedytor	5,3333
14.	721204	Spawacz metodą MAG	5,0000
15.	422201	Pracownik centrum obsługi telefonicznej (pracownik call center)	3,6667
16.	524902	Doradca klienta	3,5714
17.	712607	Monter rurociągów przemysłowych	3,5000
18.	332101	Agent ubezpieczeniowy	3,4000
19.	723302	Mechanik / konserwator urządzeń dźwignicowych	3,0000
20.	741203	Elektromechanik pojazdów samochodowych	3,0000
21.	833101	Kierowca autobusu	3,0000
22.	834101	Kierowca ciągnika rolniczego	3,0000
23.	932911	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	2,8421
24.	524404	Telemarketer	2,8000
25.	752208	Stolarz meblowy	2,6667
26.	331203	Referent (asystent) bankowości	2,5000

27.	711404	Zbrojarz	2,5000
28.	711502	Cieśla szalunkowy	2,5000
29.	515303	Robotnik gospodarczy	2,1266
30.	121901	Kierownik działu administracyjno-gospodarczego	2,0000

Interpretując powyższe dane i wyciągając wnioski na temat zawodów deficytowych należy bezwzględnie spojrzeć na ten aspekt szerzej, uwzględniając - ilości ofert pracy w danym zawodzie, liczbę osób zarejestrowanych oraz ich napływ w ciągu roku.

Sugerowanie się w tworzeniu list zawodów deficytowych, jedynie wskaźnikiem intensywności deficytu może doprowadzić do popełnienia poważnych błędów.

W odniesieniu do zapotrzebowania na pracowników określonych zawodów, w perspektywie ostatniego roku widać duże zmiany zachodzące na lokalnym rynku pracy. W stosunku do danych z I półrocza roku ubiegłego powtórzyło się jedynie 9 zawodów: spawacz metodą MAG, spawacz metodą TIG, agent ubezpieczeniowy, tapicer meblowy, stolarz meblowy, telemarketer, opiekun osoby starszej, technik masażysta, robotnik gospodarczy. W czołówce pojawiły się nowe zawody np. kierowca ciągnika siodłowego i pracownik przygotowujący posiłki typu fast food. Spawacz metodą MAG z pierwszego miejsca w analogicznym okresie roku poprzedniego zajął w rankingu za I półrocze 2014 r., aż czternaste miejsce. Natomiast spawacz metodą TIG z drugiego w I połowie 2013 r. spadł na piąte miejsce w I połowie 2014 r. Rekrutacje na spawaczy na lokalnym rynku prowadzone są w zasadzie w sposób ciągły. Trójmiejscy pracodawcy twierdzą, że wysoko wykwalifikowani spawacze, posiadający kilkuletnie doświadczenie są przez nich bardzo poszukiwani. Najcenniejsi są spawacze, którzy posiadają umiejętność spawania bardzo cienkich blach –max do 7 mm. Kandydaci do pracy na ww. stanowisko często przechodzą u pracodawcy testy sprawdzające ich umiejętności, z uwagi na wysokie standardy ich usług świadczonych bardzo wymagającym zagranicznym zleceniodawcom. Pośrednicy pracy tut. Urzędu uzyskali informacje od agencji zatrudnienia, które prowadziły rekrutację na stanowiska spawaczy, iż rezygnują ze zleceń dot. poszukiwania spawaczy. Podstawowym problemem był brak na terenie Trójmiasta odpowiednio wykwalifikowanych fachowców. W celu zaspokojenia potrzeb kadrowych pracodawcy zaczęli sprowadzać spawaczy z zagranicy, m.in. z Ukrainy. Warto zaznaczyć, że lokalny rynek zasila dość liczna grupa wysoko wykwalifikowanych spawaczy w starszym i średnim wieku. Natomiast niezbyt liczna grupa młodszych spawaczy z odpowiednim doświadczeniem, uprawnieniami często decyduje się na podjęcie pracy za granicą, z uwagi na

znacznie wyższe wynagrodzenie. Z uwagi na rosnące braki kadrowe wśród mężczyzn spawaczy, pracodawcy coraz częściej decydują się na zatrudnienie kobiet do pracy w tym zawodzie. Trafiający do gdyńskiego Urzędu pracodawcy zainteresowani zatrudnieniem kobiet na stanowiskach spawaczy, skłonni byli podjąć się ich szkolenia od podstaw.

Jednym z zawodów, w którym mieszkańcy Gdyni nie powinni mieć problemów z podjęciem pracy jest np. spedytor. Firm spedycyjnych działających na terenie Gdyni jest dość dużo i są to z reguły małe firmy, które zatrudniają pracowników na umowy o pracę. Rotacja na tych stanowiskach, jak wynika z uzyskanych od pracodawców informacji jest stosunkowo mała. Niezwykle trudno jest firmom pozyskać dobrego, doświadczonego, z własnymi kontaktami – spedytora. Ścieżka kariery osób kończących szkoły wyższe w tym zawodzie prowadzi raczej poprzez nabywanie doświadczenia zawodowego na stanowiskach asystentów spedytorów, na których pracodawcy proponują stosunkowo niskie wynagrodzenie. Pracodawcy wymagają od kandydatów znajomości języków obcych: angielskiego, niemieckiego i coraz częściej rosyjskiego. Pracodawcy biorą pod uwagę umiejętność obsługi określonych, branżowych programów komputerowych. Według opinii przedstawicieli firm spedycyjnych - spedytor, powinien m. in. umieć pracować w dużym tempie, w stresie, pod presją czasu, być gotowym na nagłe, niespodziewane zmiany sytuacji. Problem z uzyskaniem pracy spedytora mają natomiast absolwenci szkół i uczelni pomimo posiadania wykształcenia w tym kierunku. Brak doświadczenia w tym zawodzie jest poważną przeszkodą w uzyskaniu pracy w zawodzie.

Do grupy deficytowych na lokalnym rynku pracy należą także zawody, które mogą być wykonywane przez osoby bez specjalistycznych kwalifikacji zawodowych. Należy do nich m.in. robotnik gospodarczy.

Najlepsza sytuacja na rynku pracy istnieje wówczas gdy, wskaźnik intensywności oscyluje w przedziale pomiędzy 0,9 a 1,1. Oznacza to, że popyt na siłę roboczą równoważy się z jej podażą

Zawody zrównoważone w Gdyni w I półroczu 2014 roku

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki/deficytu zawodów
1.	911207	Sprzątaczką biurową	1,0267
2.	142001	Kierownik działu w handlu detalicznym	1,0000

3.	214109	Specjalista kontroli jakości	1,0000
4.	233015	Nauczyciel matematyki	1,0000
5.	241202	Doradca finansowy	1,0000
6.	244103	Zarządca nieruchomości	1,0000
7.	311201	Kosztorysant budowlany	1,0000
8.	333104	Pracownik działu logistyki	1,0000
9.	341103	Sekretarka w kancelarii prawnej	1,0000
10.	422602	Recepcjonista	1,0000
11.	711101	Konserwator budynków	1,0000
12.	711204	Murarz - tynkarz	1,0000
13.	712602	Monter instalacji centralnego ogrzewania i ciepłej wody	1,0000
14.	721205	Spawacz metodą MIG	1,0000
15.	732304	Operator maszyn intrologatorskich	1,0000
16.	742110	Monter elektronik - układy elektroniczne automatyki przemysłowej	1,0000
17.	834316	Operator żurawia jezdniowego	1,0000
18.	911101	Pomoc domowa	1,0000
19.	911102	Sprzątaczką domowa	1,0000
20.	912202	Operator myjni	1,0000
21.	832202	Kierowca samochodu dostawczego	0,9630

Z danych za I półrocze 2014 roku wynika, że w rankingu znalazło się 21 zawodów zrównoważonych. Analizując wyniki zamieszczone w powyższej tabeli, można stwierdzić, że osoby wykonujące wymienione wyżej zawody nie miały kłopotów z zatrudnieniem. Warto wspomnieć, że żaden z zawodów w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego nie powtórzył się. Oznacza to, że sytuacja na rynku jest nadal mało stabilna.

Analizując wskaźnik intensywności nadwyżki oraz średnią liczbę ofert w miesiącu, za najbardziej nadwyżkowe zawody na terenie Gdyni należy uznać zawody umieszczone w tabeli poniżej. W badaniu za nadwyżkowe uznano zawody, których wskaźnik wyniósł mniej niż 0,9 oraz złożono, co najmniej jedną ofertę pracy w miesiącu.

Zawody nadwyżkowe w Gdyni w I półroczu 2014 roku

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
1.	242224	Specjalista do spraw stosunków międzynarodowych	0,0400
2.	251902	Specjalista zastosowań informatyki	0,0435
3.	228301	Fizjoterapeuta	0,0769
4.	216101	Architekt	0,0811
5.	311408	Technik elektronik	0,0909
6.	752205	Stolarz	0,1053
7.	713102	Malarz budowlany	0,1071
8.	723316	Motorzysta statku morskiego	0,1111
9.	261901	Asystent prawny	0,1154
10.	933304	Robotnik magazynowy	0,1200
11.	213303	Specjalista ochrony środowiska	0,1250
12.	741207	Elektromonter (elektryk) zakładowy	0,1250
13.	962902	Dozorca	0,1250
14.	351203	Technik informatyk	0,1429
15.	962906	Woźny	0,1429
16.	263401	Psycholog	0,1500
17.	412001	Sekretarka	0,1500
18.	522301	Sprzedawca	0,1547
19.	214502	Inżynier technologii chemicznej	0,1667
20.	228903	Kosmetolog	0,1667
21.	723307	Mechanik maszyn i urządzeń przemysłowych	0,1667
22.	243106	Specjalista do spraw marketingu i handlu	0,1818
23.	821104	Monter maszyn i urządzeń okrętowych	0,1818
24.	214106	Logistyk	0,2000
25.	322001	Dietetyk	0,2000

26.	431102	Fakturzystka	0,2000
27.	523002	Kasjer handlowy	0,2069
28.	741101	Elektromonter instalacji elektrycznych	0,2105
29.	234113	Nauczyciel nauczania początkowego	0,2222
30.	721208	Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	0,2222

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni wyżej wymienione zawody okazały się być najbardziej nadwyżkowymi, co oznacza, że najtrudniej było w tych zawodach znaleźć zatrudnienie. Jednak dane te nie do końca odzwierciedlają faktyczny stan na lokalnym rynku pracy, ponieważ nie wszystkie oferty są zgłaszane do Urzędu. Sytuacja taka ma miejsce w szczególności w przypadku ofert pracy na stanowiska pracowników wysoko wyspecjalizowanych. Wielokrotnie pracodawcy poszukują takich pracowników przez zewnętrzne firmy doradztwa personalnego lub umieszczają informacje o wolnych miejscach zatrudnienia na swoich stronach internetowych.

Ponadto wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów będąc wskaźnikiem, obliczanym na podstawie stosunku ilości ofert pracy oraz liczby osób bezrobotnych w danej profesji - może mieć identyczną wartość w przypadku małej ilości ofert i małej liczby osób w danym zawodzie, jak i w sytuacji dużej liczby ofert pracy i dużej liczby osób bezrobotnych w danym zawodzie.

Z danych za I półrocze roku 2013 wynika, że do najbardziej nadwyżkowych zawodów należały takie zawody jak: technik informatyk, sprzedawca, kierownik działu sprzedaży, architekt. Natomiast w I półroczu roku 2014 na pierwszych miejscach w rankingu najbardziej nadwyżkowych zawodów znalazły się takie zawody jak: specjalista do spraw stosunków międzynarodowych, specjalista zastosowań informatyki, fizjoterapeuta, architekt. Porównując oba okresy, w pierwszej połowie 2014 roku powtórzyło się 10 zawodów z roku ubiegłego: technik informatyk, sprzedawca, architekt, logistyk, specjalista zastosowań informatyki, psycholog, asystent prawny, specjalista ochrony środowiska, fizjoterapeuta, stolarz. Oznacza to, że nadal w tych zawodach, zapotrzebowanie na rynku pracy jest mniejsze niż liczba osób poszukujących pracy w danych zawodach.

Ponadto nadwyżka dotyczyła również zawodów, które zasilane są corocznie w nowych adeptów przez liczne trójmiejskie szkoły średnie i wyższe. Na lokalny rynek pracy „wchodzi” od lat tak wielu psychologów, czy prawników, iż brak dla nich wszystkich wolnych miejsc pracy. Do rejestru bezrobotnych trafiają zarówno absolwenci – przedstawiciele nadwyżkowych profesji, nie posiadający doświadczenia zawodowego, jak i osoby ze znacznym stażem pracy. Potwierdza to

sygnalizowaną już od kilku lat tezę o nadmiarze na rynku pracy osób z wykształceniem humanistycznym.

Analizując zawody nadwyżkowe konieczne trzeba wspomnieć o sprzedawcach. Należy stwierdzić, iż sytuacja w I półroczu 2014 r. na gdyńskim rynku pracy w odniesieniu do zapotrzebowania na sprzedawców wydaje się być trochę lepsza w stosunku do sytuacji z I połowy 2012 i 2013 r. Oferty pracy dla tej grupy zawodowej zwykle w największej ilości zasilają zasoby publicznych i prywatnych pośrednictw pracy oraz portali internetowych. Utrzymujący się dość niski poziom ilości wolnych miejsc pracy dla sprzedawców i innych pracowników sklepów na terenie Gdyni – miasta o typowo handlowym charakterze, oznacza ciągle jeszcze dość niekorzystną sytuację utrzymującą się na rynku pracy.

Najwyższy wskaźnik intensywności deficytu w I półroczu 2014 r. wg dużych grup zawodowych (o kodzie 2-cyfrowym) osiągnęli:

- Pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki (2,0811),
- Specjaliści do spraw zdrowia (1,1961).

Warto zaznaczyć, że wskaźnik MAX deficytu otrzymali, jak w analogicznym okresie roku poprzedniego sprzedawcy uliczni i pracownicy świadczący usługi na ulicach.

Jeżeli chodzi o grupę pracowników pomocniczych przygotowujących posiłki, którzy w I połowie 2014r. osiągnęli najwyższy wskaźnik intensywności deficytu wg dużych grup zawodowych, warto podkreślić że dla stanowisko to cechuje - ciężka, wielogodzinna praca, pod presją czasu, w często małych, dusznych, słabo wentylowanych pomieszczeniach, w zamian za dość niskie wynagrodzenie. Dlatego też wiele osób, które mogłyby podjąć pracę, jako pracownicy pomocniczy przygotowujący posiłki rezygnuje z pracy w Polsce i pracuje za granicą, za zdecydowanie większe wynagrodzenie.

Odnosząc się do grupy zawodowej specjalistów do spraw zdrowia, to warto wspomnieć o opiekunach osób starszych. Oferty takie wpływają do Urzędu, pojawiają się w prasie, bądź na portalach internetowych. Oferty zamieszczane są przez firmy działające w tej branży, agencje zatrudnienia oraz rodziny osób wymagających opieki. Największe szanse na podjęcie pracy w tym zawodzie mają osoby dyspozycyjne, które mogą sprawować opiekę przez całą dobę. Pracę na ww. stanowiskach można wykonywać również w domach pomocy i domach seniora. Niestety szanse na pracę są znikome, co podkreślają kierownicy placówek, ponieważ nie ma wolnych etatów. Na gdyńskim rynku pracy mamy nadmiar osób mogących wykonywać pracę w takich zawodach i osób, które obecnie się kształcą, mimo wiedzy, że będą miały problem ze znalezieniem pracy. Większość

ofert dla opiekunów osób starszych dotyczy pracy w Wielkiej Brytanii i Niemczech. Tam zapotrzebowanie jest ogromne, a płace zdecydowanie wyższe. Polscy opiekunowie są tam bardzo poszukiwani. Często jednak przeszkodą w podjęciu pracy jest brak znajomości języków obcych.

Wg elementarnych grup zawodowych (o kodzie 4-cyfrowym) najwyższy wskaźnik deficytu osiągnęli:

- Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food (23,0000),
- Układacze towarów na półkach (9,2500),
- Pielęgniarki bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji (7,5714).

W I półroczu 2013 roku pierwsze trzy miejsca zajmowali: agenci ubezpieczeniowi, pracownicy przy pracach przygotowujących do druku, kierownicy w handlu detalicznym i hurtowym. W I półroczu 2014 roku czołówka rankingu zmieniła się całkowicie.

Najwyższym wskaźnikiem deficytu charakteryzowali się w I półroczu 2014 r. pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food. Duże zapotrzebowanie na pracowników w tych zawodach spowodowany był zapewne wcześniej rozpoczętym w tym roku sezonem turystycznym. Z uwagi na położenie Gdyni przyjeżdża tu wielu turystów, którzy korzystają z lokali typu fast food. W 2014 r. sezon turystyczny nabrał rozpędu tuż po weekendzie majowym. Mimo tego, że miejsc pracy w opisanych zawodach było dużo, to zainteresowanie pracą na tych stanowiskach było stosunkowo niewielkie. Działo się tak głównie z uwagi na niekorzystne warunki pracy proponowane przez pracodawców.

Natomiast najbardziej nadwyżkowymi zawodami według dużych grup zawodowych byli :

- Specjaliści do spraw technologii informacyjno - komunikacyjnych (0,0263),
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury (0,0279),
- Kierownicy do spraw zarządzania i handlu (0,0508).

W I półroczu 2013 roku pierwsze trzy miejsca zajmowali: specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury, przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i dyrektorzy generalni, specjaliści nauczania i wychowania. W I półroczu 2014 roku w czołówce pozostali (jak w analogicznych okresach roku 2011, 2012 i 2013) specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury.

Wg elementarnych grup zawodowych (o kodzie 4-cyfrowym) najwyższy wskaźnik nadwyżki osiągnęli:

- Analitycy systemowi i specjaliści do spraw rozwoju aplikacji komputerowych gdzie indziej niesklasyfikowani (0,0417),

- Inżynierowie i pokrewni gdzie indziej niesklasyfikowani (0,0588),
- Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi (0,0667).

W I półroczu 2013 roku pierwsze trzy miejsca zajmowali: specjaliści do spraw administracji i rozwoju, mechanicy maszyn i urządzeń rolniczych i przemysłowych, kierownicy do spraw marketingu i sprzedaży. W I półroczu 2014 roku czołówka całkowicie się zmieniła.

Grupami zawodów (o kodzie 2-cyfrowym), dla których wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów przyjął wartość „zero” byli m.in.:

- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- Żołnierze szeregowi,
- Leśnicy i rybacy.

Analiza zawodów generujących długotrwale bezrobocie w Gdyni w I półroczu 2014 roku.

Interpretując wyniki poszczególnych rankingów, które obrazują zawody generujące najwięcej długotrwale bezrobotnych należy pamiętać, o tym, że wartość wskaźnika informuje jaki procent bezrobotnych zarejestrowanych w konkretnym zawodzie, pozostaje w rejestrze Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni, przynajmniej przez okres dwunastu miesięcy. Może się jednak zdarzyć taka sytuacja, że wskazane zawody znalazły się w czołówce zawodów generujących długotrwale bezrobocie, gdyż 100% przedstawicieli zarejestrowanych w Urzędzie było długotrwale bezrobotnych. Jednakże te 100% mogło oznaczać np. tylko 1 osobę.

Porównując duże grupy zawodowe pod kątem wartości wskaźnika długotrwałego bezrobocia należy stwierdzić, że na **41** analizowanych grup, dla **4** grup zawodów (kod 2-cyfrowy) wartość wskaźnika długotrwałego bezrobocia wyniosła „0”.

Najwyższą wartość wskaźnik osiągnął w następujących grupach (największe ryzyko długotrwałego bezrobocia):

- Pozostali pracownicy obsługi biura (0,5000),
- Kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych (0,4737),
- Monterzy (0,4130).

W I półroczu 2014 r. powtórzyła się tylko jedna grupa zawodów w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego – kierownicy w branży hotelarskiej, handlu i innych branżach usługowych.

Widzimy tu, że ryzyko długotrwałego bezrobocia w tej grupie zawodów utrzymuje się na podobnym poziomie, jak rok wcześniej. W przypadku pozostałych zawodów, które pojawiły się w rankingu istotnym problemem w uzyskaniu pracy może być wiek. Najczęściej osoby długotrwale bezrobotne mają ukończony 50-ty rok życia, co zniechęca pracodawców do ich zatrudniania. Ponadto długotrwale bezrobocie w znacznym stopniu dotyka także osoby o niskich kwalifikacjach, które w przeszłości wykonywały prace proste. Często zachowują one aktywność zawodową do momentu utraty sił i kondycji zdrowotnej, którą nierzadko tracą długo przed osiągnięciem wieku emerytalnego. Z reguły stają się oni długotrwałymi klientami urzędów pracy i miejskich ośrodków pomocy społecznej. Również częstymi klientami urzędu, znajdującymi się w tej trudnej sytuacji są kobiety, które utraciły pracę, bądź same z niej zrezygnowały dla macierzyństwa. Długotrwale bezrobotne Panie mają znaczne problemy ze znalezieniem pracy, gdyż pracodawcy często chętniej zatrudniają mężczyzn obawiając się przerw w pracy kobiet związanych np z urodzeniem, chorobami czy późniejszą opieką nad dziećmi. W rezultacie czas poszukiwania pracy przez kobiety jest dłuższy niż w przypadku mężczyzn.

Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (o kodzie 2-cyfrowym) najniższe wartości przyjął dla takich grup zawodów jak:

- Specjaliści do spraw technologii informacyjno - komunikacyjnej (0,1395),
- Specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin społecznych i kultury (0,2420),
- Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie (0,2449).

Analizując problem długotrwałego bezrobocia w odniesieniu do elementarnych grup zawodowych (o kodzie 4-cyfrowym), dla **104** grup wskaźnik długotrwałego bezrobocia wyniósł 0. Według wskaźników zjawisko długotrwałego bezrobocia w sposób szczególny dotyczyło takich grup jak:

- Ratownicy medyczni (1,0000),
- Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy (1,0000),
- Technicy analityki medycznej (1,0000),
- Technicy archiwiści i pokrewni (1,0000),
- Kierownicy do spraw sportu, rekreacji i kultury (1,0000),
- Kontrolerzy (sterowniczcy) procesów w przemyśle chemicznym (1,0000),

- Kontrolerzy (sterowniczcy) procesów przemysłowych gdzie indziej niesklasyfikowani (1,0000),
- Pośrednicy handlowi (1,0000),
- Położne bez specjalizacji lub w trakcie specjalizacji (1,0000),
- Optycy okularowi (1,0000).

Porównując analogiczny okres w roku ubiegłym, widać pewne zmiany w obrębie grup zawodów, ponieważ wśród wymienionych powtórzyły się jedynie 2 grupy - kierownicy ds. sportu, rekreacji i kultury oraz kontrolerzy (sterowniczcy) procesów w przemyśle chemicznym. Z danych przedstawionych powyżej wynika, że mamy do czynienia z profesjami, które w skali rynku pracy są dość rzadkie, a o wolne stanowiska pracy w tak wąskich specjalizacjach jest zazwyczaj bardzo trudno.

Najniższy wskaźnik długotrwałego bezrobocia wśród elementarnych grup zawodowych przyjęły takie grupy jak:

- Marynarze i pokrewni (0,0556),
- Oficerowie pokładowi, piloci żeglugi i pokrewni (0,0625).
- Chemicy

Niski wskaźnik długotrwałego bezrobocia świadczy o krótkim okresie pozostawania w rejestrze osób reprezentujących dane profesje. Jednakże dla pełnego obrazu sytuacji należy zawsze pamiętać, że wszelkie wskaźniki procentowe mogą prowadzić do poważnych przekłamań interpretacyjnych. 100% w grupie 5-osobowej to 5 osób, a 100% w grupie 500-osobowej to 500 osób. Dlatego też wnioski nt. sytuacji na rynku pracy powinny być formułowane kompleksowo, po przeanalizowaniu wielu wskaźników, danych, i informacji z różnych źródeł.

Analiza bezrobotnych wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w Gdyni w I półroczu 2014 roku.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni, w I półroczu 2014 roku zarejestrowano **4410** bezrobotnych mieszkańców Gdyni, posiadających staż pracy. W tym samym okresie do Urzędu wpłynęło **2155** ofert pracy, co oznacza że liczba rejestrujących się bezrobotnych znacznie przewyższała liczbę przyjętych ofert pracy, a mimo tego sytuacja na rynku była znacznie lepsze niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Najliczniej rejestrowali się bezrobotni, których ostatnie miejsca pracy wg PKD należało do sekcji:

- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (947 osób),
- Działalność nie zidentyfikowana (570 osób),
- Pozostała działalność usługowa (556 osób),
- Przetwórstwo przemysłowe (446 osób),
- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (399 osób).

Z każdej ww. sekcji liczba zarejestrowanych w I półroczu 2014 roku bezrobotnych była wyższa niż liczba zgłoszonych ofert pracy. Ponadto analiza wykazała zupełny brak zgłoszonych ofert pracy dla działalności niezidentyfikowanej (żadna z przyjętych ofert pracy nie została zakwalifikowana do tej kategorii), do której to sekcji zakwalifikowanych zostało 570 osób bezrobotnych zarejestrowanych w analizowanym okresie. Zupełny brak zgłoszonych ofert wykazało: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (7 zarejestrowanych osób), górnictwo i wydobywanie (4 zarejestrowane osoby). Wystąpiła również jedna grupa: organizacje i zespoły eksterytorialne, w której w I półroczu 2014 r. nie zarejestrowano żadnej osoby bezrobotnej oraz nie zgłoszono żadnej oferty pracy.

W sekcji handel hurtowy i detaliczny ukazuje się zjawisko pewnej stabilizacji zatrudnienia. W dużym procencie, od wielu lat w branży pracują te same osoby zmieniając jedynie miejsca wykonywania pracy. Jeżeli dochodzi do zwolnienia, większość pracodawców twierdzi, że głównym ich powodem jest nieuczciwość pracownika lub inne problemy o charakterze dyscyplinarnym. W przypadku sklepów spożywczych odnotowano zmiany dot. redukcji etatów z uwagi na sąsiedztwo konkurencyjnych dyskontów, czy hipermarketów. Sklepy małe są najczęściej tzw. „firmami rodzinnymi”. Pracują w nich członkowie rodziny, dorastające dzieci zasilają obsługę. Właściciele bardzo niechętnie przyjmują pracowników spoza rodziny. Twierdzą, że nie ufają osobom obcym i nie mogą tak elastycznie podchodzić do kształtowania wysokości wynagrodzeń, czy godzin pracy, jak w przypadku zatrudniania rodziny. Ponadto oceniają osoby młode jako: mało pracowite, nielojalne wobec pracodawcy, roszczeniowe, nie szanujące pracy, z dnia na dzień porzucające ją. Pracodawcy zamiast pracownika chętniej przyjmują uczniów szkół zawodowych lub osoby zgadzające się pracować bez nawiązywania umów. Opisana powyżej sytuacja dotyczy nie tylko sklepów spożywczych, ale także innych sklepów branżowych.

Najgorzej sytuacja przedstawiała się w obrębie sekcji:

- Działalność niezidentyfikowana – gdzie na 570 osób nie przypadała żadna oferta pracy,
- Pozostała działalność usługowa – gdzie na 556 osób przypadały 84 oferty pracy,
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – gdzie na 947 osób przypadało 270 ofert pracy.

Najwięcej ofert pracy w I półroczu 2014 roku zgłosili pracodawcy, których działalność zaliczana jest do sekcji PKD:

- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – 351 ofert pracy,
- Przetwórstwo przemysłowe – 336,
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 270,
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – 251,
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – 146.

Z powyższych danych można wywnioskować, że w I półroczu 2014 roku pracodawcy nadal bardzo asekuracyjnie podchodzili do kwestii tworzenia wolnych miejsc pracy.

Powyższe dane należy interpretować z dużą ostrożnością, gdyż do ogólnej liczby ofert pracy w wymienionych sekcjach PKD weszły również oferty stażu (które zawiązywały liczbę ofert pracy). W większości omawianych sekcji liczba bezrobotnych była zdecydowanie wyższa niż liczba oferowanych miejsc pracy.

W sekcji: przetwórstwo przemysłowe - większość zakładów deklarowała stabilność na rynku, w miarę dobrą kondycję finansową i brak zagrożeń w postaci konieczności zwalniania pracowników. Jak oświadczają pracodawcy, pracownicy pracują na umowy o pracę, bardzo rzadko sami odchodzą z pracy i bardzo rzadko zwalnia ich pracodawca tworząc stałe załogi. W firmach tych okresowo korzysta się z pracowników agencji pracy tymczasowej lub przyjmuje w czasie wakacji na umowy zlecenia.

Analiza struktury bezrobotnych i ofert pracy według PKD w Gdyni w I półroczu 2014 roku.

Odnosząc się do danych zawartych w zestawieniu struktury bezrobotnych zarejestrowanych w I półroczu 2014 roku oraz zgłoszonych ofert pracy według PKD, sekcją PKD, która

wygenerowała największy procent bezrobotnych była sekcja handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle – 21,47%.

W dalszej kolejności były to sekcje:

- działalność niezidentyfikowana (12,92%),
- pozostała działalność usługowa (12,61%),
- przetwórstwo przemysłowe (10,11%),
- działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (9,05%).

Najwięcej ofert pracy w I półroczu 2014 roku zgłoszono w sekcjach PKD takich jak:

- Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca – (16,29%),
- Przetwórstwo przemysłowe - (15,59%),
- Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle - (12,53%),
- Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – (11,65%),
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna – (6,77%).

Ranking zawodów zgłoszonych w ofertach pracy w Gdyni w I półroczu 2014 roku ze względu na wskaźnik szansy uzyskania oferty.

Ranking ten obejmował **41** dwucyfrowych grup zawodów, wśród których dla **6** grup nie było szansy na uzyskanie oferty - czyli w tym wypadku wskaźnik wynosił **0**.

Byli to m.in.:

- Leśnicy i rybacy,
- Kierownicy do spraw produkcji i usług,
- Rolnicy produkcji towarowej,
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby,
- Żołnierze szeregowi.

Porównując sytuację w I półroczu 2014 r. do analogicznego okresu roku poprzedniego, pod względem szansy na uzyskanie pracy zauważyć należy, że oba okresy są niemalże identyczne. W 2014 r. na terenie Gdyni szans na uzyskanie pracy nie mieli dodatkowo kierownicy do spraw produkcji i usług.

Największe szanse na uzyskanie oferty miały grupy (kod 4 - cyfrowy):

- Operatorzy maszyn do prania,
- Pracownicy przygotowujący posiłki typu fast food,
- Maszyniści kolejowi i metra,
- Układacze towarów na półkach.

Analizując elementarne grupy zawodowe (kod 4 - cyfrowy) pod kątem szansy na uzyskanie oferty – poziom wskaźnika szansy uzyskania oferty równy 0,0000 miało 177 grup, natomiast dla 1 grupy przyjął wartość MAX – robotnicy pomocniczy przy hodowli zwierząt.

Wśród grup zawodów, które miały najmniejsze szanse na uzyskanie oferty pracy byli m.in.:

- Specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi,
- Ładowacze nieczystości,
- Dietetycy i żywieniowcy,
- Dyrektorzy generalni i wykonawcy,
- Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych (z wyjątkiem nauczycieli kształcenia zawodowego),
- Projektanci grafiki i multimediiów,
- Monterzy maszyn i urządzeń mechanicznych,
- Robotnicy pracujący przy przeładunku towarów,
- Analitycy finansowi.

Powyższy ranking stworzony został w oparciu o liczby przedstawicieli danego zawodu zarejestrowanych w gdańskim urzędzie oraz ilości zgłoszonych ofert pracy w tym zawodzie.

Wskazanie grupy – specjaliści do spraw zarządzania zasobami ludzkimi, jako grupy o najmniejszej szansie na uzyskanie oferty, nie oznacza, iż pracodawcy dla tej grupy zawodowej zgłosili najmniejszą ilość wolnych miejsc pracy. Oznacza to natomiast, że bardzo wielu przedstawicieli tych zawodów pozostaje w rejestrze osób bezrobotnych, dla których zgłoszona ilość ofert pracy jest w znacznym stopniu niewystarczająca.

Wskaźnik szansy uzyskania oferty mógł przyjąć wartości dodatnie jedynie w sytuacji, gdy jednocześnie w Urzędzie występowali kandydaci do pracy w konkretnym zawodzie oraz zgłoszone zostały odpowiednie oferty pracy. W przypadku powyższych grup zawodów stosunek ilości ofert pracy do osób mających odpowiednie kwalifikacje, aby móc z nich skorzystać był najbardziej korzystny.

Wnioski

Analizując sytuację na gdyńskim rynku pracy w I półroczu 2014 roku można zauważyć kilka niekorzystnych cech utrzymujących się w strukturze bezrobocia. Chodzi tu głównie o znaczną liczbę bezrobotnych i nadal zbyt małą ilość składanych przez pracodawców do Urzędu Pracy ofert pracy. Odczuwalne jest nadal, zapoczątkowane kryzysem z 2008 roku, spowolnienie w wielu sektorach gospodarki m. in. handlu hurtowym i detalicznym, usługach. Zmiany na rynku spowodowały, że wiele małych przedsiębiorstw znalazło się w trudnej sytuacji ekonomicznej, czego efektem były redukcje etatów oraz ograniczona możliwość tworzenia nowych miejsc pracy. Tylko niektóre, bardzo duże lub średnie firmy mogły pozwolić sobie na zwiększenie liczby pracowników. Wydaje się, iż obecna sytuacja gospodarcza uszczupliła znacznie szanse na utrzymanie się i rozwój małych przedsiębiorstw. Szczególnie ciężko jest przedsiębiorcom, którzy oprócz obowiązkowych opłat ponoszą koszty wynajmu lokali. Dobra lokalizacja wiąże się z wysokimi kosztami najmu, natomiast gorsza lokalizacja to mniejsze koszty i mniejszy przepływ klientów.

Pozytywną zmianą na lokalnym rynku pracy w I półroczu 2014 roku był natomiast wzrost zapotrzebowania m. in. na zawody: robotnik gospodarczy (złożono 168 ofert) i technik prac biurowych (złożono 82 oferty pracy). Podobnie jak w I półroczu roku ubiegłego wystąpiło zapotrzebowanie na przedstawicieli profesji stoczniowych. Wśród najliczniejszych znalazły się również oferty pracy dla: spawaczy metodą MAG, monterów kadłubów okrętowych. Wzrost zainteresowania lokalnych pracodawców zawodami stoczniowymi miał z pewnością związek z działalnością kilku większych i kilkudziesięciu mniejszych trójmiejskich firm, które podjęły się realizacji kontraktów na wykonawstwo różnego rodzaju prac stoczniowych, budowanie konstrukcji stalowych, platform wiertniczych lub elektrowni wiatrowych.

Zgromadzone dane wskazują, że zmalał napływ bezrobotnych rejestrujących się w I półroczu 2014 roku w Gdyni - wynosił 5102 osoby (5803 osoby w 2013 r.). Jednocześnie wzrosła liczba zgłaszanych do tut. Urzędu ofert pracy, w I połowie 2013 r. – 1881, natomiast w I połowie 2014 r. - 2155 ofert pracy.

Podkreślić należy, że do Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni – podobnie jak w okresach poprzednich - zgłaszana była tylko część funkcjonującego na lokalnym rynku zapotrzebowania na pracowników. Pracodawcy niejednokrotnie kierowali do Urzędu informację o wolnym miejscu pracy równocześnie zamieszczając ogłoszenia w internecie lub prasie. Za pośrednictwem Urzędu pracodawcy poszukiwali najczęściej pracowników tzw. „wtórnego rynku”, na którym występują

zawody, których wykonywanie nie wymaga specjalistycznych kwalifikacji i umiejętności. Lokalni pracodawcy zainteresowani są w szczególności subsydiowanymi formami zatrudnienia.

Zarówno struktura zawodowa osób bezrobotnych, jak i struktura ofert pracy była bardzo zróżnicowana. W I półroczu 2014 roku do najbardziej deficytowych na rynku pracy zawodów należał kierowca ciągnika siodłowego. Z kolei zawodem najbardziej nadwyżkowym był specjalista do spraw stosunków międzynarodowych.

W dalszym ciągu obserwowaliśmy znaczne niedopasowanie strukturalne podaży pracy do popytu na nią. Jednym z kilku powodów niedopasowania były m.in. różnice występujące pomiędzy kwalifikacjami zawodowymi posiadanymi przez osoby szukające pracy w wieku powyżej 50 lat, które przez kilkanaście lub kilkadziesiąt lat pracy nie zadbały o aktualizację swoich kompetencji, a wymaganiami pracodawców oraz wyjście na rynek rzeszy absolwentów różnych kierunków szkół średnich i wyższych, nie dających konkretnych umiejętności oczekiwanych na rynku. Coraz częstszym zjawiskiem wśród młodzieży jest podejmowanie pracy w innym zawodzie niż zawód wyuczony. Wydaje się, że zjawisko to będzie utrzymywać się najbliższym czasie. Świadczy ono jednak pozytywnie o kandydatach, o ich mobilności i możliwościach zawodowych.

Trudności w uzyskaniu pracy w analizowanym okresie dotyczyły niemal wszystkich grup zawodowych i społecznych. Długość procesu poszukiwania odpowiedniej dla siebie pracy nadal jest dosyć długi (ok. 6 - 12 miesięcy), zarówno w przypadku kobiet starających się powrócić na rynek pracy po urlopach macierzyńskich lub wychowawczych, absolwentów, którzy nie posiadają doświadczenia zawodowego i prawdę mówiąc z uwagi na niechęć pracodawców do ich zatrudniania, nie mają gdzie go nabyć, jak i osób powyżej 50 roku życia, które postrzegane są jako grupa mało mobilna, roszczeniowa, o zdezaktualizowanych kwalifikacjach, niechętna do nauki i oporna na zmiany, a także w przypadku wielu innych grup.

Bardzo liczną grupą wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. Urzędzie są osoby długotrwale bezrobotne. W grupie tej przeważają osoby starsze, często posiadające orzeczenie o niepełnosprawności, problemy z nałogami i nie posiadające odpowiednich kwalifikacji zawodowych. Osoby takie przyzwyczajone do swojej sytuacji, potrzebują podjęcia odpowiednich działań na poprawy ich sytuacji, w celu zapobieżenia pogłębienia się problemu długotrwałego bezrobocia. W celu poprawy sytuacji ww. osób i przeciwdziałania ich wykluczeniu społecznemu potrzebna jest współpraca tut. Urzędu, głównie z ośrodkami pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi.

W rejestrze bezrobotnych Gdyńskiego Urzędu Pracy pozostaje bardzo wiele osób biernych, często zainteresowanych jedynie uzyskaniem ubezpieczenia zdrowotnego. Wielu bezrobotnych nie dysponuje odpowiednimi kwalifikacjami - dostosowanymi do aktualnych potrzeb pracodawców. Nie wykazują też oni chęci, ani motywacji do podjęcia próby zmian, czy podwyższenia swoich kwalifikacji. Podobnie jak w innych latach, pierwsze miesiące roku zaowocowały wyjątkowo licznymi rejestracjami bezrobotnych, w wyniku, których znacznie powiększyła się grupa osób zainteresowanych głównie uzyskaniem ubezpieczenia zdrowotnego lub zaświadczenia o rejestracji, celem ubiegania się o różnego rodzaju świadczenia. Najbardziej odpowiednimi ofertami pracy dla tej grupy klientów Urzędu byłyby oferty prac prostych. Niska motywacja do samodzielnego poszukiwania pracy, czy w ogóle do podjęcia pracy oraz brak odpowiednich ofert pracy w dyspozycji Urzędu, zdecydowanie wydłużają okres pozostawania tych osób w rejestrze bezrobotnych. Klienci ci wymagają znacznie większych nakładów pracy i kosztów w celu doprowadzenia ich do zatrudnienia. Doświadczenie wskazuje, iż w wielu przypadkach nawet najlepiej przemyślana, zaplanowana i zrealizowana ścieżka aktywizacji zawodowej może nie przynieść efektów, o ile w „planie życiowym” danej osoby bezrobotnej „praca” w żaden sposób się nie wpisuje. Według nich samych, doskonale funkcjonują bez pracy, a od Urzędu oczekują jedynie ubezpieczenia zdrowotnego. Wprost oświadczają, że nie chcą urzędnikom niepotrzebnie zajmować czasu, więc chcieliby się szybko „odhaczyć”.

Wobec aktualnej sytuacji na rynku pracy związanej z dużą konkurencją i niewystarczającą, w stosunku do potrzeb ilością ofert pracy, coraz więcej osób bezrobotnych zainteresowanych jest podnoszeniem swoich kwalifikacji zawodowych w takich kierunkach, które wydają się podnosić ich szanse na rynku pracy i ułatwiać uzyskanie pracy. Jest to możliwe m.in. dzięki organizowanym przez Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni szkoleniom zawodowym. Pozytywne jest także tworzenie przez bezrobotnych własnych miejsc pracy dzięki środkom uzyskanym z Urzędu na otwarcie własnej działalności gospodarczej.

Sporządzona analiza zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest źródłem informacji o stanie lokalnego rynku pracy, wskazuje na występujące w I półroczu 2014 r. na rynku pracy problemy, tendencje i zjawiska. Wynika ona z dokumentacji tut. Urzędu tworzonej na podstawie danych z rejestru bezrobotnych oraz rejestru przyjętych ofert pracy, a także rozmów przeprowadzonych z przedstawicielami lokalnych firm. Nie daje ona jednak całościowego i rzeczywistego obrazu problemu. Podejmując decyzje np. w sprawach kształcenia zawodowego, planowania przeciwdziałania skutkom bezrobocia, tworzenia strategii rozwoju itp. należy

dodatkowo oprzeć się o inne opracowania i wiedzę specjalistów zajmujących się tą problematyką. Wyciąganie wniosków z jednej analizy ilościowej może stanowić poważny błąd i prowadzić do niewłaściwych wniosków.